

mange Tusinder, for hvilke nogle faa, enkelte Geistlige skulle sørge. Om ikke maaskee de sjøbenhavnse Forholds særegne Bessaffenhed faaer noget i Forbindelse med den større Frihed, skal jeg ikke kunne afgjøre; men den Side maa man ikke lade ude af Betragtningen.

Bed hvad jeg saaledes har anført, har jeg ikke villet tale imod Sagen selv; men jeg har udtalt mig saaledes, fordi det forekommer mig at være rigtigt, at man bliver opmærksom paa forskjellige af de her fremsførte urigtige Paa-stande. Jeg kan ikke Andet end med hele min Overbeviisning udtale mig for det i og for sig Unselige i, at der bliver givet en Frihed i den Mening, som Lovforslaget gaar ud paa; jeg anerkjender den Bessignelse, som efter min Mening flyder deraf, at de, der samstemme i religiøs Overbeviisning, slutte sig sammen, og kunne hentye til de Steder, hvor de meest føle deres religiøse Trang tilfredsstillet, hvor de kunne høre Ordet frit, og hvor de kunne tilfredsstille deres Hjerters Trang i deres Livs høitideligste Diebliske, saasom, naar de enten selv nyde Sacramentet eller bære deres Børn hen til Daaben. Jeg troer, at der vil opstaa megen Bessignelse deraf; jeg troer ogsaa, at det vel kan være, at, naar en Mand af en eller anden Grund er uvillig stemt mod Præsten i det Sogn, hvor han opholder sig, saa vil denne Stemning — det er jo en menneskelig Svaghed — kunne udøve en ubelig Indflydelse paa hans Stilling til Kirken, saa vil dette personlige Spørgsmaal kunne udøve en skadelig Indflydelse paa hans Stilling i Menigheden, ligesom ogsaa paa hans religiøse Liv, og selv om ikke en Gæste skulde forlade den Menighed, hvoraf han er Medlem, er det da ikke en Fordeel, at Menigheden faaer istedetfor Jordbunden en aandelig Grund at staae paa? Er det ikke en Fordeel, at istedetfor en Præst nu ikke veed, om de enkelte Medlemmer af hans Menighed slutte sig til ham, fordi det er Lovbefalet, han saa kan sige til sig selv: at det er en fri Tilknøytning til ham, der finder Sted? Gaaer ikke netop derved Menigheden et heelt andet aandeligt Grundlag, end der nu paa mange Steder er Tilfældet? Jeg troer ogsaa, at en saadan Frihed er af Bigtighed i

selv den kirkelige Bestyrelses Interesse. Forholdet mellem Præst og Menighed, kan være saaledes forstyrret, at det udover en sørgelig Indflydelse paa Menighedens kirkelige Liv, uden at det altid er muligt for Bestyrelsen ret at gennemtrange og gennemskue Grunden til et saadant Forhold. Der kan være Tilfælde, hvor en stor Deel, ja den største Deel af Menigheden i Birkelighed ønsker at kunne forlade deres Præst, men undlader det, fordi de ere bundne ved Lovens Bud; men hvilke Indblik vilde det ikke give Bestyrelsen i Forholdene i den enkelte Menighed, naar den saa en stor Deel af Menigheden forlade den besiddede Sjælesørger? Jeg siger ikke, at det i alle Tilfælde vilde være Sjælesørgeren, der var Skyld deri og havde Uret. Det kunde vel være, at Feilen kunde ligge paa Menighedens Side; jeg siger ikke, at, hvis der ogsaa er Feil hos Sjælesørgeren, denne Feil var af en saadan Bessaffenhed, at den i Almindelighed og ubetinget gjorde ham uskyldig til geistlig Birkelighed. Det kunde ofte være Misforstaaelse, eller maaskee kunde det være Bagtælle, der havde fundet Indgang hos Menigheden; men vist er det, at i flere Tilfælde vilde man komme til den Overbeviisning, at en saadan Mand's Birkelighed ikke vilde være til Bessignelse for Kirken. Saaledes som Forholdene nu ere, er det derimod vanskeligt for Bestyrelsen at komme til klar Indsigt deri, saaledes, at der derpaa kan begrundes noget juridisk Beviis; det er vanskeligt at skjelne mellem Sandheden og det, som Bagtællens kan opspinde, og derfor vil man uden tvivl finde, at det er rigtigst, at Kirkebestyrelsen gaar frem med al Varsomhed, for ikke at forurette Nogen. Men en saadan Frihed som den her omhandlede vilde give et betydningsfuldt Fingerpeg, indeholde en stor Veiledning, en Dplysning, som Bestyrelsen ikke godt kan undvære. Jeg nægter ikke, at det vel kan være, at der med denne Frihed som med enhver anden kan være forbunden nogen Ulempe; jeg nægter ikke, at et eller andet Medlem af Menigheden, saasnart der kommer lidt Misforstaaelse mellem ham og Præsten, muligen, naar Friheden blev givet, vil finde sig foranlediget til strax at forlade ham; jeg nægter ikke, at det kan være,